

Дело C-355/22

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

1 юни 2022 г.

Запитваща юрисдикция:Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent
(Белгия)**Дата на акта за преюдициално запитване:**

30 май 2022 г.

Жалбоподател:

BV Osteopathy Van Hauwermeiren

Ответник:

Belgische Staat [белгийската държава]

Предмет на главното производство

Спорът в главното производство се отнася до отказ за възстановяване на данъка върху добавената стойност (ДДС), начисляван съгласно разпоредба от националното право върху услугите, предоставяни от остеопати, която междувременно е частично отменена, тъй като е установено, че противоречи на правото на Европейския съюз.

Предмет и правни основания на преюдициалното запитване

Преюдициалното запитване се отнася до възможността национална юрисдикция по собствена инициатива и без предварително отправено преюдициално запитване да запази действието за минал период на разпоредба от националното право, според която предоставяните от остеопати услуги не са освободени от ДДС и която запитващата юрисдикция е отменила частично поради това, че противоречи на правото на Съюза.

Член 267 ДФЕС;

Преюдициални въпроси

I Трябва ли решение на Съда от 8 април 1976 г., 43/75, Defrenne/SABENA да се тълкува в смисъл, че предоставя на националната юрисдикция самостоятелната компетентност — по собствена инициатива и без да отправи преюдициално запитване съгласно член 267 ДФЕС — въз основа на чисто вътрешна правна разпоредба да запази последиците за минал период на национална правна уредба относно освобождаването от ДДС на медицинските и парамедицинските услуги, която запитващата юрисдикция (след като е отправила по същия спор три преюдициални запитвания до Съда съгласно член 267 ДФЕС, на които Съдът е отговорил с решение от 27 юни 2019, C-597/17) е определила като несъвместима с правото на Съюза и отменила частично, при което запазва последиците от нея за минал период и по този начин напълно лишава данъчнозадължените лица от правото на възстановяване на ДДС, начислен в нарушение на правото на Съюза?

II Може ли националната юрисдикция — по собствена инициатива и без да отправи преюдициално запитване съгласно член 267 ДФЕС — да запази последиците за минал период на национална правна разпоредба, за която е установено, че противоречи на Директивата за ДДС, въз основа на общо позоваване на „императивни съображения, свързани с правната сигурност и произтичащи от всички засегнати публични и частни интереси“ и на „фактическа невъзможност на получателите на извършените от данъчнозадълженото лице доставки или услуги впоследствие да се върне неправомерно събраният ДДС или да се изисква плащане от тях в случай на неправомерно неначисляване на ДДС, особено когато става въпрос за голям брой неидентифицирани лица, или данъчнозадължените лица не разполагат със счетоводна система, която им позволява впоследствие да идентифицират въпросните доставки или услуги и тяхната стойност“, когато на данъчнозадължените лица дори не е предоставена възможност да докажат, че такава „фактическа невъзможност“ не е налице?

Посочени разпоредби от правото на Съюза и от националното право

Правото на Съюза: Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност, член 132, параграф 1, буква в)

Белгийското право: Wetboek van de btw (Кодекс за данъка върху добавената стойност), членове 2, 4, 26, 28 и 44, член 70, параграф 1bis и член член 91, параграф 1.

Кратко представяне на фактите и на главното производство

- 1 Първоначално съществува несигурност по въпроса дали услугите, предоставяни от остеопати, са освободени от ДДС или не. Поради това жалбоподателят внася ДДС за тези услуги и предлага на данъчната администрация да прекъсне давността по отношение на правото му на възстановяване на този ДДС чрез вписване в коригирана декларация за ДДС, но данъчната администрация отказва да направи това.
- 2 С решение № 194/2019 от 5 декември 2019 г. Grondwettelijk Hof (Конституционен съд, Белгия) отменя частично някои разпоредби на член 44 от Кодекса за ДДС поради противоречие с правото на Европейския съюз, в резултат на което услугите, предоставяни от остеопати, попадат в обхвата на освобождаването от ДДС, доколкото съответните доставчици на услуги разполагат с необходимата квалификация да предоставят помощ с достатъчно качество, за да се счита за сходна с помощта, предлагана от лица, упражняващи регламентирана медицинска или парамедицинска професия.
- 3 Конституционният съд обаче запазва действието на отменените разпоредби по отношение на данъчни събития, настъпили преди 1 октомври 2019 г. Той обосновава ограничаването на обратното действие на решението си с императивни съображения, свързани с правната сигурност и произтичащи от всички засегнати публични и частни интереси, и в частност на фактическата невъзможност на получателите на извършените от данъчнозадълженото лице доставки или услуги впоследствие да се върне неправомерно събраният ДДС или да се изисква плащане от тях в случай на неправомерно неначисляване на ДДС, особено когато става въпрос за голям брой неидентифицирани лица, или данъчнозадължените лица не разполагат със счетоводна система, която им позволява впоследствие да идентифицират въпросните доставки или услуги и тяхната стойност. В това отношение Конституционният съд се позовава на решението на Съда от 8 април 1976 г., C-43/75, Defrenne/SABENA, точка 74.
- 4 Въз основа на горепосоченото решение на Конституционния съд данъчните органи считат, че жалбоподателят няма право на възстановяване на ДДС за периода преди 1 октомври 2019 г.
- 5 Жалбоподателят обаче продължава да оспорва този данък и да иска възстановяване на ДДС, платен преди 1 октомври 2019 г. По този начин той включва в периодичната си справка-декларация за ДДС за второто тримесечие на 2020 г. корекция на ДДС в своя полза в размер на 45 355,81 EUR.
- 6 Впоследствие данъчната администрация налага на жалбоподателя глоба в размер на 10 % от тази сума, която счита за дължим данък, закръглена на 4 530 EUR.

- 7 След като данъчната администрация отхвърля искането му за опрощаване или намаляване на тази глоба, жалбоподателят подава жалба пред запитващата юрисдикция, с която иска да се установи, че посочената сума и глоба, включително лихвите върху нея, не са дължими.

Основни доводи на страните в главното производство

- 8 Жалбоподателят твърди, че ограничаването от страна на Конституционния съд на обратното действие на Решение № 194/2019 от 5 декември 2019 г. противоречи на принципа на ефективност на правото на Съюза, доколкото това би означавало да се запази за минал период национална разпоредба, потенциално противоречаща на член 132, параграф 1, буква в) от Директива 2006/112.
- 9 Според жалбоподателя това решение също така явно противоречи на постоянната практика на Съда относно правото на възстановяване на публични вземания или косвени данъци, наложени в нарушение на правото на Съюза, на изключителната компетентност на Съда да ограничава обратното действие и на разработените от него критерии, които трябва да бъдат изпълнени, за да може единствено по изключение да се откаже възстановяване, при което спорът трябва във всички случаи да бъде отнесен до Съда в рамките на преюдициално запитване и съответната държава членка трябва да докаже, че критериите, разработени от Съда, са изпълнени, *inter alia* по отношение на твърдяното неоснователно обогатяване.
- 10 Поради това жалбоподателят иска от запитващата юрисдикция да остави без приложение решението на Конституционния съд от 5 декември 2019 г.
- 11 Ответникът обосновава отказа си да възстанови платения ДДС по същество с цитираното по-горе решение на Конституционния съд.

Кратко представяне на мотивите за преюдициално запитване

- 12 Запитващата юрисдикция обосновава преюдициалното запитване с несигурността си дали разполага с правомощието да остави без приложение решение № 194/2019 от 5 декември 2019 г. на Конституционния съд.